

ÖVERSIKTSPLAN 2040

Örnsköldsviks kommun

Särskilt utlåtande efter granskning
Antagandehandling

Samhällsbyggnadsförvaltningen, planenheten
Järnvägsgatan , 891 88 Örnsköldsvik

**ÖRNSKÖLDSEVIKS
KOMMUN**

Särskilt utlåtande efter granskning
Översiktsplan 2040 - Örnsköldsviks kommun

Antagandehandling 2026-03-03

Kontakt

Örnsköldsviks kommun,
Järnvägsgatan 6
891 88 Örnsköldsvik
0660 - 880 00

kontaktcenter@ornskoldsvik.se

www.ornskoldsvik.se

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	4
2. Granskning.....	4
Synpunktsinsamling.....	5
Granskningsmöte.....	5
Information om inkomna synpunkter	5
3. Redovisning och bemötande av synpunkter.....	8
4. Sammanfattning och svar på de vanligaste synpunkterna	9
Vindkraft.....	9
Norra Ulvön	10
Översiktsplanens utformning - markanvändningskarta och utvecklingsområden.....	11
Vad ingår och vad ingår inte i en översiktsplan?	13
5. Ändringar i översiktsplanen efter granskning.....	14
Länsstyrelsens granskningsyttrande.....	14
Övriga ändringar i planförslaget	16
Ändringar i kapitel 1	16
Ändringar i kapitel 2	17
Ändringar i kapitel 3	17
Ändringar i kapitel 4	17
Ändringar i kapitel 5	24
Ändringar i kapitel 6	24
Redaktionella ändringar.....	25

1. Bakgrund

Varje kommun ska enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900) ha en aktuell översiktsplan som gäller för hela kommunen. Översiktsplanen är inte bindande men den ger vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Det kan exempelvis gälla beslut om detaljplanering, bygglov, tillståndsprövningar och strandskyddsdispenser. Den har även en viktig roll som måldokument och för att formulera strategier för en långsiktigt hållbar utveckling.

Lagstiftningen innehåller bestämmelser om hur processen att ta fram översiktsplanen ska genomföras. Översiktsplanen ska samrådats med invånare, länsstyrelsen, grannkommuner och andra berörda parter. Efter samrådet bearbetas förslaget och ställs ut för granskning för att återigen ge möjlighet till påverkan och insyn för myndigheter, allmänhet med flera. Efter granskningen tas en antagandehandling fram för antagande i kommunfullmäktige. En översiktsplan kan normalt antas medföra betydande miljöpåverkan vilket innebär att en strategisk miljöbedömning ska upprättas.

År 2019 beslutade kommunstyrelsen på uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram en ny, digital och kommunomfattande översiktsplan. För att samla in kunskap, tankar och idéer om framtidens Örnsköldsvik anordnades flera dialoger i ett tidigt skede av processen. När ett färdigt samrådsförslag fanns upprättat ställdes det ut för samråd 26 februari - 30 april 2025. Vid samrådet fanns även upprättad hållbarhetsbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning tillgänglig. Inkomna synpunkter sammanställdes i en samrådsredogörelse, där även de förändringar som synpunkterna föranlett redovisades.

Planförslaget och tillhörande handlingar bearbetades efter genomfört samråd och ställdes ut på granskning. Det här dokumentet är det särskilda utlåtandet. Dokumentet innehåller en beskrivning av hur granskningen har genomförts, en sammanfattning av de vanligaste förekommande synpunkterna samt en genomgång av de ändringar som gjorts i planförslaget. Alla inkomna synpunkter och bemötanden redogörs i bilagor till det särskilda utlåtandet.

2. Granskning

Mellan den 6 oktober - 8 december 2025 ställdes planförslaget med tillhörande handlingar ut på granskning. En kungörelse om att granskningen startats publicerades i Örnsköldsviks Allehanda, Tidningen 7 samt på kommunens digitala anslagstavla. Det publicerades också nyheter på kommunens hemsida och sociala medier.

Planförslaget fanns att ta del av digitalt via plattformen och som PDF på kommunens hemsida. Det fanns även möjlighet att läsa tryckta exemplar som ställts ut på Stadshuset Kronan, Arkenbiblioteket i Örnsköldsvik samt biblioteken i Husum, Bredbyn, Bjästa, Björna, Skorped och Trehörningsjö. På de platser där planförslaget var utställt samt vid kommunens alla servicepunkter fanns flyers med kort information om granskningen och en QR-kod till plattformen. Genom detta material kunde intresserade medborgare enkelt

få tillgång till det digitala planförslaget och möjlighet att läsa och lämna synpunkter hemma om det föredrogs.

Synpunktsinsamling

Under granskningsperioden var det möjligt att lämna synpunkter på olika sätt. Allmänheten uppmuntrades till att använda det digitala synpunktsformulär som var inbyggt i plattformen. Det digitala synpunktsformuläret interagerade med planförslagets karta. Det gjorde det möjligt att lämna synpunkter på planförslagets utvecklingsområden och LIS-områden eller på en valfri plats i kartan. Det var även möjligt att lämna sina synpunkter via e-post eller brev.

Granskningsmöte

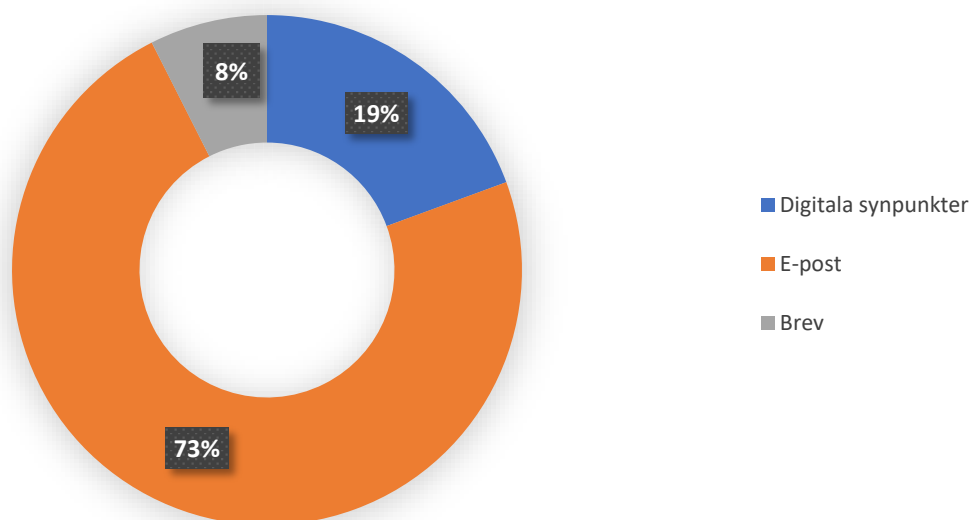
Ett granskningsmöte genomfördes under granskningsperioden. Mötet hölls den 5 november 2025 i Stadshuset Kronan med möjlighet till både fysisk och digital närvaro. Vid mötestillfället närvarade tjänstepersoner samt representanter från översiktsplanens politiska styrgrupp och ledningsgrupp. Mötet inleddes med att informera medborgarna om syftet med sammankomsten, vad en översiktsplan är för något samt en sammanfattning av vilka ändringar som har skett mellan samråd och granskning. Mötet gav möjlighet att ställa frågor samt att diskutera viktiga frågor lokalt för bygden. Medborgarna uppmuntrades att lämna synpunkter på översiktsplanen skriftligen.

Närvarade åhörare under mötet var totalt 27 personer, 7 av deltagarna var med digitalt resterande på plats. Deltagargruppen under granskningsmötet bestod av 44 procent män och 56 procent kvinnor.

Information om inkomna synpunkter

Under granskningsperioden inkom yttranden från myndigheter, föreningar, näringslivet och allmänheten. Totalt inkom 67 yttranden. Cirka 70 procent av yttrandena skickades via e-post, närmare 20 procent via det digitala synpunktsformuläret och ett fåtal yttranden inkom via brev, se figur 1. Yttranden via e-post användes av samtliga synpunktslämnare medan det digitala synpunktsformuläret användes främst av privatpersoner.

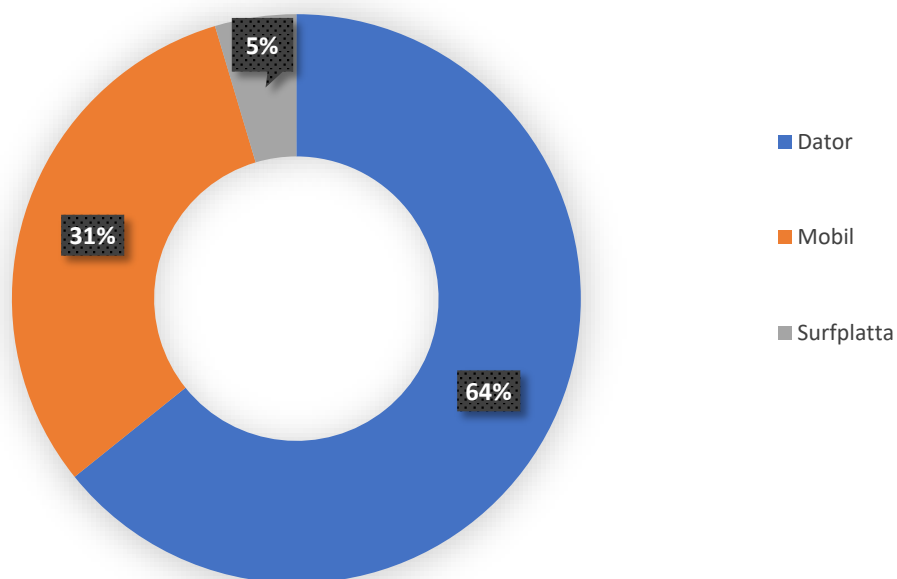
Fördelning av inkomna yttranden

Figur 1. Diagrammet visar fördelningen av inkomna yttranden under granskningsperioden utifrån om de inkommit digitalt, via e-post eller brev.

Den digitala plattformen besöktes under granskningsperioden av 1 208 personer som sammanlagt genomförde 2 404 sessioner. Den vanligaste vägen som besökare använde sig av för att nå det digitala planförslaget var via plattformens webbadress följt av länkar på Örnsköldsviks Allehandas webbsida samt Facebook, se figur 2. Det genomsnittliga besöket på plattformen varade i drygt 6 minuter. Besökstiden varierade dock beroende på vilken typ av enhet som användes. Användare med PC stannade längst – deras genomsnittliga besökstid var nästan tre gånger längre än för dem som använde mobiltelefon eller surfplatta.

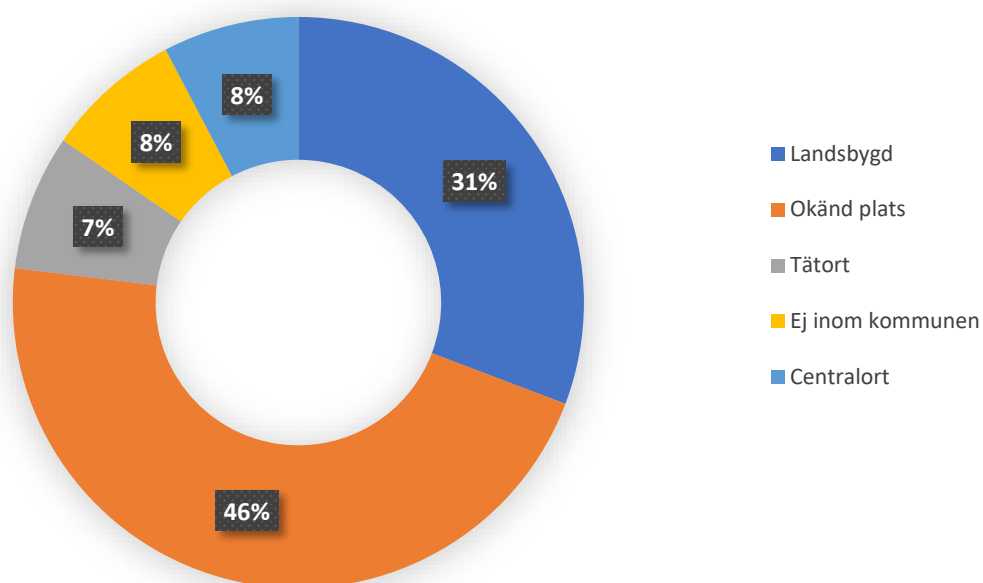
Digitala enheter

Figur 2. Diagrammet visar fördelningen av vilka digitala enheter som har nyttjas för att använda den digitala plattformen.

I synpunktsformuläret kunde användarna välja mellan fem alternativ för att ange var de bor eller verkar. Bland de digitala synpunktslämnarna angav flest, 46 procent, ”okänd plats”. Därefter följde ”landsbygd” som valdes av 31 procent av de svarande. Både ”tätort” och ”ej inom kommunen” angavs av 8 procent vardera, medan ”centralort” valdes av 7 procent. Se figur 3.

Digitala synpunkter kopplat till geografisk plats

Figur 3. Diagrammet visar var de digitala synpunktsinlämnarna bor och verkar utifrån kategorierna landsbygd, okänd plats, tätort, ej inom kommunen och centralorten.

3. Redovisning och bemötande av synpunkter

Inkomna synpunkter och bemötanden redogörs i bilagor. Synpunkterna har uppdelats utifrån innehåll, det för att tydliggöra hantering och bemötande. Det innebär att vissa längre yttranden har delats upp i flera synpunkter och kortare synpunkter presenteras i sin helhet. Antalet synpunkter som bemöts är därmed flera än antalet inkomna yttranden. Alla synpunkter har fått ett bemötande. Där det varit möjligt har synpunkter med samma innehåll bemötts i grupp.

Synpunkterna har sorterats utifrån vilken grupp av svarslämnare dom tillhör, dessa återfinns i bilagorna.

Gruppering är gjord utifrån:

- Myndigheter, regioner och kommuner
- Kommunala nämnder, råd och bolag
- Näringsliv, föreningar, intresseorganisationer och privatpersoner

4. Sammanfattning och svar på de vanligaste synpunkterna

Vindkraft

Under granskningsperioden har det inkommit många synpunkter angående vindkraft. Till skillnad från under samrådet, då en överväldigande majoritet var negativa till planförslagets utpekande av områden för vindkraft, var alla yttranden i frågan under granskningen positiva till vindkraft förutom ett. Kritik riktades mot kommunens beslut att inte längre peka ut områden för ändrad markanvändning. Inför granskning valde kommunen att ta bort de i samrådet utpekade områdena för ändrad markanvändning; Hästliden, Brattmyrliden och Hällberget ur översiktsplanen. Områdena med utvecklad markanvändning fick kvarstå då de sedan tidigare finns beslutade i gällande tillägg för vindkraft TÖP 2008, samt i den kommunomfattande översiktsplanen från 2012. Detta gäller områdena Granliden, Stormyrberget och Bursjöliden. För Granliden har ett 12:6 samråd hållits med Länsstyrelsen. Stormyrberget och Bursjöliden har lagakraftvunna miljötillstånd.

Inför antagande av översiktsplanen står kommunen fast vid förhållningssättet att inte peka ut specifika områden för ändrad markanvändning. Detta innebär att nya områden för vindkraft kan prövas inom hela kommunen, med undantag inom riksintresse för rörligt friluftsliv MB 4 kap. 2§ miljöbalken (MB), världsarvet Höga kusten samt områden som genom sikt kan påverka världsarvet negativt. Det finns begränsade möjligheter till fortsatt utbyggnad av vindkraft inom kommunen. Mycket vindkraft är redan utbyggt samtidigt som det finns områden inom kommunen med höga natur-, kultur- och friluftsvärden och rennärlingsintressen. Även totalförsvarets och Örnsköldsviks Airports intressen innebär begränsningar för ytterligare utbyggnad. Att hitta möjliga områden för vindkraft kräver flertalet utredningar och kommunen bedömer att detta inte är prioriterat i dagsläget. Kommunen har tagit ett stort ansvar för den fossilmfria energiproduktionen.

Genom att inte peka ut områden läggs större ansvar på vindkraftsbolagen och Länsstyrelsen. I tillståndsprövningen ska bolagen redogöra för hur vindkraftverken påverkar människor, arter och miljö i områdets närhet. För att visa på hur vindkraften kan komma att påverka omgivningen tar bolagen fram ett fördjupat underlag som består av utredningar och inventeringar. Detta underlag är mycket mer detaljerat än det som kommunen tar fram inför en översiktsplan. Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation tar sedan beslut utifrån det underlag som bolagen presenterar. Genom tillståndsprövningen säkerställs att störningarna för människor och miljö är godtagbara. Bolaget behöver bevisa att de åtgärder de planerar kan genomföras med hänsyn till människor och natur.

För att Länsstyrelsen ska kunna ge tillstånd krävs det att kommunen tillstyrker en etablering. Det innebär att kommunen har möjlighet att väga in både positiva och negativa aspekter när beslut om tillstyrkan ska fattas. Länsstyrelsens tillåtlighetsprövning fokuserar på miljöpåverkansfaktorer och graden av dessa. Kommunen har ett ansvar att väga olika

intressen mot varandra som kan skapa konflikter på lokal nivå. Vindkraftsetableringar kan påverka människor och livsmiljöer samtidigt som de är en viktig resurs till förnyelsebar energi med vinning för såväl verksamheter och boende inom kommunen som för klimatet.

Inför tillståndsprövningen skickar bolagen i regel in en anmälan till Länsstyrelsen om samråd enligt 6 kap. miljöbalken. Samrådet omfattar den planerade verksamheten i sin helhet och utgör ett underlag till den miljökonsekvensbeskrivning som ska tas fram inför tillståndsprövningen. I vissa fall kan även samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken bli aktuellt. Ett sådant samråd avser särskilda åtgärder, exempelvis anläggande av vägar eller ledningsdragningar, om dessa bedöms kunna medföra en betydande påverkan på naturmiljön utanför det tillståndsprövade området. I den formella tillståndsprövningen som handläggs av Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation fattas beslut om tillstånd, villkor eller förbud. I detta skede ställer prövningsmyndigheten krav på villkor och skyddsåtgärder i syfte att begränsa och förebygga påverkan på människor samt djur- och växtliv och andra allmänna intressen. Bland annat ställs krav på att verksamhetsutövaren ska återställa marken vid parkens avveckling. Vindkraftsparker är dock en stor exploatering i ofta orörd natur vilket innebär att det är ofrånkomligt att naturen påverkas. Länsstyrelsens roll är att säkerställa att denna påverkan inte blir betydande.

Norra Ulvön

Under granskningen har det inkommit flertalet synpunkter om Norra Ulvön. Sammanfattningsvis handlar synpunkterna om de utvecklingsområden som kommunen valt att peka ut på ön. De flesta av synpunkterna handlar om vilka utvecklingsområden som kommunen valt och inte valt. Utöver detta förekommer även synpunkter kring vissa riktlinjer. En del synpunkter har även inkommit på frågor som ligger utanför översiktsplanens ansvarsområde. De förs vidare till relevanta kommunala verksamheter och politiska representanter.

Kommunen har i arbetet med översiktsplanen pekat ut områden för bostadsbebyggelse och turism- och besöksnärsverksamhet i Ulvöhamn och Fjären. Denna utveckling bedöms vara viktig för att möjliggöra åretruntboende och för att bevara eller stärka serviceutbudet. Områdena har valts ut utifrån översiktsplanens övergripande planeringsinriktning samt en avvägning mellan exploatering och specifika värden på respektive plats. För varje område finns fortfarande platsspecifika förutsättningar som behöver hanteras i kommande skeden, dessa speglas i de lokala riktlinjerna för utvecklingsområdena.

Inför antagande har ett antal ändringar gjorts gällande Norra Ulvön och utvecklingsområdena på ön. En översyn har gjorts över utvecklingsområdenas avgränsningar, bland annat har delområdena för Ulvö Kyrkbacke och Ulvö gästhamnsområde (nytt namn, tidigare Ulvö hotell) justerats. För att få en enhetlighet i översiktsplanens olika nivåer har lokala riktlinjer som redan hanteras i gemensamma

riktlinjer eller riktlinjer för respektive markanvändningar tagits bort. Utifrån synpunkterna som inkom i samrådet har en del riktlinjer även förtydligats för att tydliggöra kommunens inriktning för respektive utvecklingsområde.

Parallellt med arbetet med översiktsplanen pågår en utredning med målet att identifiera och tydliggöra dagens värden och skyddsformer samt arbeta fram underlag inför kommande processer. I och med arbetet med översiktsplanen och de frågeställningar som väckts ser kommunen över möjligheten till en gruppering kring Norra Ulvöns utveckling. Detta arbete ligger utanför översiktsplanens ansvarsområde och kommer drivas vidare av Tillväxtavdelningen. Kommunens förhoppning är att utredningen och arbetsgruppens diskussioner kan leda till ett väl genomarbetat underlag inför kommande uppdateringar av såväl översiktsplanen som andra utvecklingsinsatser.

Översiktsplanens utformning - markanvändningskarta och utvecklingsområden

Många synpunkter har kommit in under granskningen som berör planförslagets utformning, digitala presentation och skillnader mot tidigare översiktsplaner. Detta var också förekommande under samrådet.

Planförslaget är utformat för att i första hand läsas i digitalt format. Det pågår ett nationellt arbete med att skapa en digital, sammanhållen samhällsbyggnadsprocess där alla datamängder som är en del av processen ska vara digitala och standardiserade. Målet är att göra samhällsbyggnadsprocessen snabbare, effektivare och mer samordnad.

Kravet på digitala översiktsplaner börjar gälla den 1 januari 2027. Detta har lett till att många kommuner redan har inlett arbetet med att ställa om och utveckla sina översiktsplaner i digital form för att möta de kommande kraven.

Planförslaget är framtaget baserat på Boverkets ÖP-modell 2.1. Genom att gå över till en modell så standardiseras innehållet i översiktsplanen jämfört med tidigare planer.

Kartan får en större och mer framträdande position och texten knyts mot kartan i större utsträckning. Då ett flertal fördjupade och tematiska tillägg till översiktsplanen ska arbetas in till en enhetlig översiktsplan har kommunen valt att i denna, första digitala version minska detaljeringsgraden jämfört med vissa fördjupade översiktsplaner.

Den största skillnaden mot tidigare översiktsplaner är mark- och vattenanvändningskartan, där hela kommunens yta fått en markanvändning enligt ÖP-modellen. Det är inte möjligt att lägga överlappande markanvändningar. Markanvändningen väljs utifrån platsens mest framträdande karaktärsdrag, såsom tätortsbebyggelse, skogslandskap, större väg, kraftledning, öppet hav och så vidare. Riktlinjerna i översiktsplanen knyts huvudsakligen till dessa markanvändningar samt till de kommunövergripande, gemensamma riktlinjerna i kapitel 4 och tematiska riktlinjerna i kapitel 6.

Planeringsprinciper vid utpekande av utvecklingsområden

Under processen har frågor lyfts om urvalet av utvecklingsområden och hur översiktsplanens målsättningar väglett dessa val. Översiktsplanen pekar ut områden som bedöms som särskilt lämpliga för framtida bebyggelseutveckling, industri och verksamheter, tätortsnära bostäder samt småskalig bostadsutveckling. Urvalet bygger på planens mål om att möjliggöra 5000 fler invånare och 2000 nya arbetstillfällen, samt på grundläggande planeringsprinciper för hållbar och genomförbar utveckling.

För översiktsplanens serviceorter och närorter gjordes strukturanalyser tidigt i planarbetet för att skapa en överblick över orternas möjligheter till bebyggelsekompletteringar. Utifrån dessa identifierades ett flertal möjliga utvecklingsområden. För vidare arbete valdes utvecklingsområden baserat på ett antal planeringsprinciper.

De principer som legat till grund vid urval av områden för verksamheter och industri:

- Områden ska vara näringslivsmässigt intressanta markområden utifrån tillgång till transportinfrastruktur, el-infrastruktur och andra viktiga faktorer för verksamhetsetableringar.
- Områden ska ligga (förutom i fallet Hållen) i direkt anslutning till en ort för att kunna främja hållbara transporter, och om inte det längs transportstråk för kommunikationer.
- Förlägg områden så att anslutning till kommunal VA-hantering är möjlig (Hållen undantagen).
- Förlägg områden för verksamheter till mark där intressekonflikterna är låga, dvs en stor sannolikhet för genomförbarhet vid exploateringsintresse.
- Undvik jordbruksmark i största möjliga mån.
- Undvik mark som omfattas av klimatrelaterade risker såsom ras, skred och översvämning.

De principer som legat till grund vid urval av områden för småskalig bostadsbebyggelse:

- Förlägg områden längs stråk för kommunikationer, för att främja och understödja kollektivtrafik och hållbara transporter.
- Förlägg till områden som kommer inkluderas vid MIVA:s kommande utbyggnad av det kommunala vatten- och avloppsnätet.
- Förlägg områden till mark där intressekonflikterna är låga, dvs en stor sannolikhet för genomförbarhet vid exploateringsintresse.
- Undvik jordbruksmark i största möjliga mån.
- Undvik mark som omfattas av klimatrelaterade risker såsom ras, skred och översvämning.

De principer som legat till grund vid urval av områden för bostäder och annan tätortsbebyggelse (såsom LSS-boenden, skolor etc):

- Förlägg områden i anslutning till befintlig bebyggelse, för att kunna nyttja befintlig infrastruktur på effektivaste sätt samt främja centrumfunktioner och hållbara transporter.

- Utanför tätort, förlägg områden längs ett stråk för kommunikationer, för att främja kollektivtrafik och hållbara transporter.
- Förlägg områden så att anslutning till kommunal VA-hantering är möjlig.
- Förlägg bostadsområden där intressekonflikterna är låga, dvs sannolikheten för en planläggning/utbyggnad ska vara hög.
- Undvik jordbruksmark i största möjliga mån.
- Undvik mark som omfattas av klimatrelaterade risker såsom ras, skred och översvämning.

Utveckling utanför utpekade områden

Flera synpunkter rör både önskemål om att lägga till och ta bort utvecklingsområden. Det framkom även frågor om betydelsen av att ett område pekas ut eller inte.

Översiktsplanen är ett strategiskt och vägledande dokument. Den innebär varken en garanti att utpekade områden kommer byggas i närtid eller att andra områden ”hindras” från att utvecklas. Kommunen välkomnar initiativ till utveckling även utanför de utpekade områdena, och då används planens inriktning och riktlinjer som stöd i bedömningen.

Utpekade utvecklingsområden ska ses som lämpliga val vid en riktad utvidgning av serviceorter och närorter. Om en prioritering måste ske mellan olika större utvecklingsinitiativ i en ort bör dessa prioriteras. För en närmare beskrivning av urvalsgrunderna se stycket ovan om *Planeringsprinciper vid utpekande av utvecklingsområden*.

När det gäller dialog sker den riktade och detaljerade dialogen, exempelvis med markägare och närboende, i samband med efterföljande planläggning eller annan vidare process. Det är i dessa skeden som frågor om markägande, buller, in- och utfarter med mera hanteras.

Vad ingår och vad ingår inte i en översiktsplan?

Översiktsplanen behandlar avvägningar mellan samhällsintressen på en övergripande nivå, vad gäller mark- och vattenanvändning samt den bebyggda miljön.

Under granskningen har flertalet synpunkter kommit in som rör frågor som ligger på en mer detaljerad nivå än vad en översiktsplan hanterar, såsom markägarskap, specifika åtgärder eller tekniska utredningar. Dessa frågor hör i regel hemma i senare skeden av samhällsbyggnadsprocessen. Även om de inte leder till justeringar i planförslaget fungerar synpunkterna som kunskapsunderlag i fortsatt arbete. Där synpunkter berör andra verksamheter vidarebefordras även dessa.

Ett flertal synpunkter har också kommit in som rör utvecklingsfrågor på övergripande nivå men som inte huvudsakligen berör den bebyggda miljön eller mark- och vattenanvändningen. Även här leder synpunkterna i regel inte till justeringar i planförslaget men fungerar som kunskapsunderlag i fortsatt arbete. Dessa frågor hör i regel hemma i andra delar av organisationen och har vidarebefordrats till dessa.

5. Ändringar i översiktsplanen efter granskning

Efter granskningen har det gjorts förtydliganden, kompletteringar och justeringar i översiktsplanen. Förändringarna är gjorda utifrån de synpunkter som har kommit in under granskningen och utifrån diskussioner som har förts internt inom kommunen. Kommunens bedömning är att de ändringar som gjorts inte är så stora att de medför att planen behöver granskas på nytt.

I detta kapitel redovisas de ändringar som har gjorts i planförslaget och tillhörande kartor efter granskningen. Syftet är att tydliggöra hur förslaget har utvecklats och vilka justeringar som har vidtagits för att möta framförda synpunkter.

Länsstyrelsens granskningsyttrande

Länsstyrelsen är en obligatorisk samrådspart under framtagandet av kommunens översiktsplan. Enligt 3 kap 16§ PBL ska Länsstyrelsen lämna ett granskningsyttrande på planförslaget. I yttrandet ska det enbart framgå om Länsstyrelsen inte godtar planförslaget beträffande ingripandegrunderna:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap.
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 h § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Om Länsstyrelsen inte godtagit översiktsplanen för en viss del ska det framgå i den antagna planen. Om kommunen begär ska Länsstyrelsen enligt 3kap 18 a§ PBL lämna ett reviderat granskningsyttrande ifall planförslaget har ändrats efter granskningsperioden utan att en ny granskningsperiod ägt rum. Det ska göras om kommunen ändrat planförslaget efter granskningstiden så att Länsstyrelsens tidigare yttrande inte längre är aktuellt.

Begäran om nytt granskningsyttrande

Den 3 december 2025 mottog kommunen Länsstyrelsens granskningsyttrande. Länsstyrelsen redovisade synpunkter på de delar de ansåg inte var förenliga med ingripandegrunderna. Kommunen bemötte därefter delar av yttrandet och gjorde justeringar som redovisas i punktlistan nedan. Justeringarna skickades tillsammans med en begäran om ett reviderat granskningsyttrande till Länsstyrelsen den 22 december 2025. Den 19 januari 2026 inkom Länsstyrelsens reviderade granskningsyttrande. Av yttrandet framgick att kommunens justeringar inte bedömts vara väsentliga och att en ny

granskning inte behövde äga rum. Efter att planen är antagen kommer det reviderade granskningsyttrande redovisas tillsammans med översiktsplanen enligt 3 kap 20§ PBL.

Följande ändringar gjordes till kommunens begäran om nytt granskningsyttrande:

Riksintressen 3 kap. MB Kulturmiljövård

- Kapitel 6.1 och *Riksintressen i Örnsköldsviks kommun (bilaga C)* har förtydligats med att *Riksintressen i Örnsköldsviks kommun (bilaga C)* innehåller en lista över samtliga riksintressen samt en sammanställning av planbeskrivningens hantering av planförslaget berörda riksintressen.
- *Riksintressen i Örnsköldsviks kommun (bilaga C)* har kompletterats med värdebeskrivningar för riksintresse för kulturmiljövård. Fullständiga motiveringar och uttryck har lagts till.
- *Riksintressen i Örnsköldsviks kommun (bilaga C)* har kompletterats en redovisning av Marviksgrunnan [Y35]
- Planbeskrivningen har förtydligats kring hur kommunen värderar riksintresse för kulturmiljövård Ulvöhamn. Förtydligandet finns i beskrivningen av Norra Ulvön i kapitel 6.3.2, där även den första riktlinjen har förtydligats. En lokal riktlinje har även lagts till för Ulvöhamn angående riksintresse för kulturmiljövård. *Riksintressen i Örnsköldsviks kommun (bilaga C)* har uppdaterats utifrån förtydligandet, se riksintresse för kulturmiljövård Ulvöhamn.

Naturvård

- *Riksintressen i Örnsköldsviks kommun (bilaga C)* har uppdaterats. Se riksintresse för naturmiljövård Höga Kusten.
- Planbeskrivningen har tydliggjorts gällande landskapsbildskydd i kapitel 6.4 Kulturmiljö.

Kommunikationer

- Lokala riktlinjer har justerats i kapitel 4.3.4 gällande områdena Dombäck Norra (Husum), Lunnalsbacken (Idbyn) och Norrsvedje (Bjästa).

Totalförsvarets civila anläggningar.

- Planbeskrivningen har kompletterats med att transmissionsnätets stationer som omfattas av riksintresset. Kompletteringen har skett i kapitel 4.3.4, kapitel 4.5.1, kapitel 4.5.2 och kapitel 6.2. Planeringsunderlaget har uppdaterats och omfattar nu hela riksintresseanspråket.
- Riktlinjerna för 4.5.2 Transmissionsnätets anläggningar TAE (tidigare Större kraftledning – Ställverk TAE) har förtydligats kring hänsyn till riksintresse för transmissionsnätet. Den beskrivande texten och riktlinjerna för verksamhetsområdet Hällen (kapitel 4.3.4) har förtydligats för att tydligare tillgodose riksintressets värden.
- Markanvändningen Större kraftledning - ställverk TAE har bytt namn till Transmissionsnätets anläggning TAE för att förtydliga att det i markanvändningskartan enbart är svenska kraftnäts anläggningar som pekas ut i

användningen. Namnbytet innebär att det tydligare framgår vilka ledningar som riktlinjerna gällande transmissionsnätet avser. Region- och lokalnätet omfattas av riktlinjerna men pekas inte ut markanvändningskartan.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

- Laghänvisningarna har justerats.
- Riktlinje har lagts till för Yttre Bergomsjön LIA-01, Lill-Hundsjö LIB-11, Lakamarkssjön LIB-13, Svedjeudden LIB-15, Drömmesjön LIB-18, Mariero LIB-22, Mosjön LIT-01 och Kerstins udde LIT-04 gällande aktsamhetsområde.
- Planbeskrivningen har även kompletterats under 5.3 Utpekande av LIS-områden gällande planeringsförutsättningar.

Övriga ändringar i planförslaget

Nedan redovisas de ändringar som gjorts utöver de som rörde kommunens begäran om reviderat granskningsyttrande. Ändringarna redovisas för planhandling och karta kapitelvis. Kapitel där det endast har skett redaktionella ändringar redovisas inte. För att se ändringarna i sin helhet hänvisas till planförslaget.

Ändringar i kapitel 1

Örnsköldsvik 2040

- Under rubriken *Framtagande av översiktsplanen* har det första stycket tagits bort då innehållet framgår på andra ställen i planhandlingarna.
- Rubriken *Framtagande av Översiktsplanen* har ändrats till *Organisationen för översiktsplanen*.

Översiktsplaneprocessen

- Texten har justerats och uppdaterats med information om genomförd planprocess.

Ny modell för översiktsplanens innehåll

- Innehållet i kapitlet har omstrukturerats och förtydliganden har gjorts.
- Under rubriken *Så här bittar du i vår digitala översiktsplan!* har de delar av texten som innehöll instruktioner för användande av den digitala plattformen tagits bort ur planhandlingen och flyttats till den digitala plattformen under rubriken *Mer* som en användarguide.
- Rubriken *Digital Översiktsplan* har tagits bort och innehållet återfinns nu direkt under rubriken *Ny modell för översiktsplanens innehåll*.
- En ny rubrik har lagts till *Översiktsplanens utformning och innehåll*, under den framgår information om kapitelindelning och innehåll.
- Rubriken *Aspekter* har tagits bort då informationen framgår på andra ställen i kapitlet.

- En ny rubrik har lagts till *Kartor i översiktsplanen*, under den finns information om översiktsplanens kartor.
- En ny rubrik har lagts till *Så tillämpar du översiktsplanens riktlinjer*, den innehåller förtydligande text och figurer gällande hur riktlinjer ska tillämpas och läsas.

Lämna synpunkter

- Rubrik och innehåll har tagits bort ur planhandlingen eftersom det innehöll information om granskningskedet och instruktioner för inlämning av synpunkter.

Ändringar i kapitel 2

Vision och målbild

- Under rubriken *Målbild* har målformuleringen “En trygg plats” tagits bort och i stället används målformulering “En plats med trygghet” konsekvent i dokumentet.

Ändringar i kapitel 3

Bebyggelse

- Under rubrik *En attraktiv, hållbar och tillgänglig besökskommun*, har stycket gällande strategiskt viktiga besöksmål kompletterats angående besöksrelaterad utveckling och en mening har omformulerats.

Kommunikationer

- Kartan har justerats med fler sjöfartsleder i lagret kommunikationer.
- Under rubriken *Resecentrum och järnvägsstationer* har det förtydligats att kommunens inte själv har rådighet att utreda och genomföra insatser i tåginfrastrukturen utan att dialog behöver föras med berörda aktörer.

Ändringar i kapitel 4

Gemensamma riktlinjer

Översiktsplanens grundprincip

- Grundprincipen har förtydligats.

Klimatrelaterade risker och klimatanpassning

- En riktlinje har justerats med syfte att förtydliga att även tillkommande bebyggelseområden ska bevara eller tillskapa tåliga och multifunktionella lågpunkter.

Planläggning, förhandsbesked och bygglovsprövning

- En riktlinje om planläggning har delats upp i två, med syftet att förtydliga kommuns inställning i områden med behov av samordning i ett större perspektiv.

Ortsbeskrivningar

Bredbyn

- Under rubriken *Förutsättningar* har det förtydligats att en bygdeväg föreslås att utredas via Näsbacken och vidare till korsningen 348 mot Kubbe.

Husum

- Under rubriken *Utveckling* har texten kompletterats med information om skyddszoner kring verksamhetsområdet med storskalig kemikaliehantering i Husum. Förtydliganden har gjorts gällande utveckling av verksamheter kopplat till nyttjandet av restprodukter från befintliga industrier samt pågående riskutredning.
- Under rubriken *Utveckling* har texten kompletterats med information om föreslaget verksamhetsområde Dombäck norra samt om utvecklingsplaner för ett angränsande område längre norrut.
- Under rubriken *Utveckling* har utvecklingsområdet Öster om dammen strukits från planförslaget.
- Under rubriken *Utveckling* har det förtydligats att det planlagda området för bebyggelse, Linaberget ligger i anslutning till Linabergsvägen och Gevärsvägen.

Köpmanholmen

- Under rubriken *Förutsättningar* har det kompletterats med information om Herrgårdsparken och High Coast Art Valley.
- Under rubriken *Utveckling* har en mening lagts till gällande turismutveckling.
- Under rubriken *Utveckling* har text gällande tung trafik justerats.
- Under rubriken *Utveckling* har det förtydligats att en bygdeväg föreslås utredas genom Hummelvik.

Mellansel

- Under rubriken *Utveckling* har det förtydligats att en förlängning av befintlig bygdeväg föreslås utredas.

Skorped

- Under rubriken *Utveckling* har det förtydligats att trafiksituationen för oskyddade trafikanter längs med Skorpedsvägen till Mosjö behöver ses över och att bland annat en Bygdeväg föreslås utredas.

Ulvöhamn

- Under rubriken *Utveckling* har texten justerats med kommunens inställning till planläggning i Ulvöhamn samt med information om var utvecklingsområden för fritidsbåtar är lokaliserade.

Bebyggda områden

Mångfunktionell bebyggelse, tätort MBT

Ändrad markanvändning

Utvecklingsområden som har tagits bort från *planförslaget*:

- Utvecklingsområdet Öster om dammen har tagits bort och ersätts med markanvändningen skogsbrukslandskap.

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.
- Kartan har justerats i Bjästa, norr om Bjästagården. Markanvändningen har justerats från Verksamheter - industri och verksamhetsområde till Mångfunktionell bebyggelse, tätort.

Mångfunktionell bebyggelse, lokalt centrum MBL

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.

Småskaliga bebyggelsestråk, bostadsbebyggelse SBB

Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen SBB

- En riktlinje har tagits bort angående inventering och utredning av kultur- och naturvärden.
- En riktlinje har lagts till om att naturvärden på platsen ska beaktas.
- En riktlinje om att ny bebyggelse ska prövas i detaljplan har tagits bort.

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.

Ändrad markanvändning

Utvecklingsområden som har justerats:

Fjärdänet (Idbyn)

- Det angivna året för byggstart har strukits då startår ännu inte är fastställt.

Munkudden (Gullvik)

- Det angivna året för byggstart har strukits då startår ännu inte är fastställt.

Fjären norra (Ulvön)

- En riktlinje om att ny bebyggelse ska prövas genom planläggning har tagits bort.
- En riktlinje om gröna länkar har tagits bort eftersom en liknande återfinns i riktlinjer för markanvändningen.
- Två riktlinjer om allmänhetens och djur- och växtlivs tillgänglighet har tagits bort.
- En riktlinje om hänsyn till naturvärden har tagits bort eftersom en liknande återfinns i riktlinjer för markanvändningen.
- En riktlinje om särskild försiktighet till bebyggelsevärden har tagits bort.

- En riktlinje om VA-lösning har tagits bort eftersom en liknande återfinns i de gemensamma riktlinjerna i kapitel 4.1.
- En riktlinje om stigar har flyttats till områdesriktlinjerna för Norra Ulvön.
- Områdesavgränsningen har justerats i kartan.

Fjären södra (Ulvön)

- En riktlinje om att ny bebyggelse ska prövas genom planläggning har tagits bort.
- En riktlinje om gröna länkar har tagits bort eftersom en liknande återfinns i riktlinjer för markanvändningen.
- En riktlinje om allmänhetens och djur- och växtlivs tillgänglighet har tagits bort.
- En riktlinje om hänsyn till naturvärden har tagits bort eftersom en liknande återfinns i riktlinjer för markanvändningen.
- En riktlinje om särskild försiktighet till bebyggelsevärden har tagits bort.
- En riktlinje om tillgänglighet till Gammsjöbodviken har tagits bort.
- En riktlinje om VA-lösning har tagits bort eftersom en liknande återfinns i de gemensamma riktlinjerna i kapitel 4.1.
- En riktlinje om stigar har flyttats till områdesriktlinjerna för Norra Ulvön.
- Områdesavgränsningen har justerats i kartan.

Munkudden (Gullvik)

- Det angivna året för byggstart har strukits, då startår ännu inte är fastställt.

Ulvö kyrkbacke (Ulvön)

- En mening om exploateringsintresse har tagits bort i beskrivningen.
- En mening om områdets närhet till Ulvö kyrka har justerats.
- En riktlinje har justerats gällande prövning av ny bebyggelse i detaljplan eller områdesbestämmelser.
- En riktlinje om gröna länkar har tagits bort eftersom en liknande återfinns i riktlinjer för markanvändningen.
- En riktlinje om hänsyn till naturvärden har tagits bort eftersom en liknande återfinns i riktlinjer för markanvändningen.
- En riktlinje om stigar har flyttats till områdesriktlinjerna för Norra Ulvön.
- En riktlinje om VA-lösning har tagits bort eftersom en liknande återfinns i de gemensamma riktlinjerna i kapitel 4.1.
- En riktlinje om släpp med naturmark mot kyrkan i det östra området har justerats.
- Områdesavgränsning har justerats i kartan.

Verksamheter - industri och verksamhetsområde VIV

Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen VIV

- En lokal riktlinje gällande gröninfrastruktur i för utvecklingsområdena Norrsvedje, Västra (Björna), Sörmesunda (Bredbyn), Dombäck Norra (Husum), Överhörns (Överhörns), Hamnområdet (Köpmanholmen) har flyttats till markanvändningens riktlinjer.

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.

Ändrad markanvändning

Utvecklingsområden som har justerats:

Dombäck Norra (Husum)

- Områdesavgränsning har justerats i kartan.
- En mening om områdets avgränsning har kompletterats.

Hållen (Moliden)

- En riktlinje har förtydligats gällande att tidigt samråd även ska ske med Myndighet för civilt försvar.

Yttersel (Mellansel)

- Området har kompletterat med områdesbeskrivning om naturvärden.

Verksamheter - transportintensiv verksamhet VIT

Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen VIT

- Markanvändningen har kompletterats med en riktlinje gällande planering av grön infrastruktur i större utvecklingsområden.

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.

Större besöksanläggning VIB

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.

Tekniska anläggningar

Vindkraft TAV

Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen TAV

- En riktlinje gällande åtgärder inom och i närhet av riksintresse för totalförsvaret har förtydligats gällande att tidigt samråd ska även ske med Myndigheten för civilt försvar.

Transmissionsnätets anläggningar TAE

Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen TAE

- En riktlinje gällande åtgärder inom och i närhet av riksintresse för totalförsvaret har förtydligats gällande att tidigt samråd ska även ske med Myndigheten för civilt försvar.

Avloppshantering TTA

Pågående markanvändning

- Kartan har justerats. Avloppsreningsverk som har en dimensionering över 200 personekvivalenter har lagts till.
- Kartan har justerats. Sju slamlaguner i kommunen som är i drift har lagts till. Textavsnittet har också uppdaterats, tidigare fanns nio slamlaguner med vilket har justerats till sju då två inte längre används.

Materialåtervinning och deponi TAM

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.

Landsbygd

Jordbrukslandskap

Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen LBJ

- En riktlinje för Norra Ulvön - Norrbyn och Sörbyn tagits bort.

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.
- Rubriken för riktlinjer för Västerhusområdet har justerats.
- En beskrivning för Norra Ulvön - Norrbyn och Sörbyn har tagits bort.

Skogsbrukslandskap

Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen LBS

- En riktlinje tagits bort gällande vart och vilka kompensationsåtgärder som ska höja kvarvarande grönområden när exploatering av skogs- och naturmark görs.

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.

Turism-och besöksnäring

Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen LBT

- Den inledande texten har justerats för att förtydliga markanvändningens syfte.
- En riktlinje för markanvändning har lagts till. Riktlinjen syftar till att naturvärden på platsen ska beaktas vid exploatering.

Pågående markanvändning

- Det har förtydligats hur kommunen ser på utveckling inom denna markanvändning.

Utvecklingsområden som har justerats:

Brännudden (Ulvön)

- En riktlinje har justerats gällande prövning av ny bebyggelse i detaljplan eller områdesbestämmelser.
- En riktlinje om VA-lösning har tagits bort eftersom en liknande återfinns i de gemensamma riktlinjerna i kapitel 4.1.
- Områdesavgränsningen har justerats i kartan.

Fjären hamnpir (Ulvön)

- En riktlinje om att ny bebyggelse ska prövas genom planläggning har förtydligats.
- En riktlinje kring val av verksamhet inom området har justerats.
- En riktlinje om allmänhetens tillgång till piren och bryggor har förtydligats.
- En riktlinje om VA-lösning har tagits bort eftersom en liknande återfinns i de gemensamma riktlinjerna i kapitel 4.
- Områdesavgränsningen har justerats i kartan.

Ulvö camping och stugby (Ulvön)

- Namnet på utvecklingsområdet har justerats.
- Text om VA-lösning har uppdaterats.
- En riktlinje om planläggning och lovprövning för ny bebyggelse har förtydligats.
- En riktlinje om VA-anläggning har justerats.
- Riktlinjer om utformning av ny bebyggelse har justerats.
- En riktlinje har lagts till om vattenförskomsten Bysjön.
- En riktlinje om gröna länkar har tagits bort eftersom en liknande återfinns i riktlinjer för markanvändningen.
- En riktlinje om hänsyn till naturvärden har tagits bort eftersom en liknande återfinns i riktlinjer för markanvändningen.

- En riktlinje om stigar har flyttats till områdesriktlinjerna för Norra Ulvön.
- Områdesavgränsning har justerats i kartan.

Ulvö gästhamnsområde (Ulvön)

- Namnet på utvecklingsområdet har justerats.
- Beskrivande text kring befintliga verksamheter och utveckling har justerats.
- En riktlinje om planläggning och lovprövning för ny bebyggelse har förtydligats.
- En riktlinje kring val av verksamhet inom området har lagt till.
- En riktlinje om allmänhetens tillgång till strandområdet och bryggor har lagt till.
- En riktlinje om fri passage har tagits bort.
- En riktlinje har lagt till kring Ulvö hamngata och stigen i dess förlängning.
- Områdesavgränsningen har justerats i kartan.

Ändringar i kapitel 5

- Under rubrik *Riktlinje för LIS-prövning, Riktlinjer vid all LIS-prövning*. Riktlinje angående att LIS-dispens kan endast lämnas vid sjöar med befintlig bebyggelse, har strukits.
- Under rubrik *Kriterier för val av LIS-områden* har stycket gällande i anslutning till befintlig bebyggelse, utvecklats och förtydligats.
- Kartan har justerats så att samtliga LIS-områden redovisas som pågående markanvändning; skogsbrukslandskap, jordbrukslandskap eller en kombination av de båda.

Ändringar i kapitel 6

Riksintressen och kommunens synpunkter

- Kommunens text under stycket generellt förhållningssätt till riksintressen har förtydligats.
- Stycket avseende riksintresse för rennäring har utvecklats och förtydligats.

Totalförsvarets intressen

- Riksintressen kompletterats med text i enlighet med förändringar i plan- och bygglagen.

Höga kusten – ett rikt landskap med många intressen

- Beskrivningen av Riksintresset Höga kusten har justerats.
- Under kapitlet *Natura 2000*, har text kompletterats gällande Natura 2000 och den tillståndsplikt som gäller för området.

Bevara och utveckla i Höga kusten

- Riktlinjerna för *Norra Ulvön områdesriktlinjer* har justerats. Bland annat har riktlinjen om att ny bebyggelse ska prövas i detaljplan eller områdesbestämmelser förtydligats.
- Under rubriken *Ulvöhamn områdesriktlinjer* har en riktlinje om särskilt hänsyn till riksintresse kulturmiljövård lagts till.
- Under rubriken *Ulvöhamn områdesriktlinjer* har riktlinjer om spill- och drickvattensystem och passage för friluftslivet har justerats.
- Områdesriktlinjer för Fjären har strukits.
- Under rubriken *Norra Ulvön* har ett stycke justerats och kompletterats avseende dispens från landskapsbildskyddet.

Kulturmiljö

- Stora delar av kapitlet har omarbetats och strukturerats. Kommunens ställningstaganden har förtydligats så att de möter Boverkets nya byggregler samt de ändringar som har skett i plan- och bygglagen. Riktlinjerna i kapitlet har utvecklat resonemanget rörande förhållningsätt till plan- och bygglagens krav till varsamhet, anpassning samt förvanskningförbud. Planbeskrivningens koppling till kartredovisningarna gällande kulturmiljöer och byggnader som finns i planeringsunderlaget har förtydligats. Det har även förtydligats vilka av kommunens gällande styrdokument som ska vara vägledande vid kommande prövningar.
- Under rubriken *Områden med skydd för landskapsbilden* har stycket om tydligare beskrivningar av kärnvärden strukits.

Kommunalt markinnehav

- Ingresstexten har justerats så att innebörden förtydligats.

Redaktionella ändringar

Språket har setts över, bearbetats och justerats enligt inkomna synpunkter. Direkta fel har korrigerats. Formuleringar har förtydligats och förenklats för bättre klarspråk. Språkregler har setts över och texten ändrats därefter.

